

Tax Flash

Δεκέμβριος 2022

Ο νέος φορολογικός νόμος 5000/2022 που τέθηκε πρόσφατα σε ισχύ περιλαμβάνει σημαντικές τροποποιήσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Ορισμένες από αυτές εισάγονται στα πλαίσια ευθυγράμμισης της εθνικής νομοθεσίας με την ενωσιακή, όπως οι τροποποιήσεις στη φορολόγηση της Ελληνικής ναυτιλίας, ενώ άλλες έχουν αναπτυξιακό πρόσημο, όπως η περαιτέρω αναστολή επιβολής φόρων σε ακίνητα. Αναλυτικότερα:

Μεταβολές στη φορολόγηση των ναυτλιακών εσόδων

Οι μεταβολές στη φορολόγηση των ναυτλιακών εσόδων που επέρχονται με το νέο νόμο περιλαμβάνονται τόσο στο αναθεωρημένο Νέο Συνυποσχετικό όσο και σε λοιπές φορολογικές ρυθμίσεις για τη ναυτιλία.

A. Αναθεώρηση του Νέου Συνυποσχετικού

Με την αναθεώρηση του Νέου Συνυποσχετικού μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ναυτιλιακής Κοινότητας, το οποίο είχε τεθεί σε ισχύ τον Απρίλιο του 2019, η κυβέρνηση στοχεύει να ανταποκριθεί στις ανησυχίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη συμβατότητα του ειδικού καθεστώτος φορολόγησης της Ελληνικής ναυτιλίας με τους κανόνες για τις Κρατικές Ενισχύσεις της ΕΕ, θέτοντας ένα τέλος στη σχετική έρευνα της Επιτροπής που ξεκίνησε πριν το 2019. Οι βασικές αλλαγές είναι οι ακόλουθες:

Μείωση συντελεστή Οικειοθελούς Παροχής

Ο σταθερός συντελεστής Οικειοθελούς Παροχής μειώνεται από 10% σε 5% στα εισαγόμενα στην Ελλάδα ναυτλιακά μερίσματα. Σταθερά η καταβολή της εξαντλεί κάθε φορολογική υποχρέωση των φυσικών προσώπων (φορολογικών κατοίκων Ελλάδας, μετόχων ή πραγματικών δικαιούχων πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων υπό Ελληνική ή ξένη σημαία, υπό τον όρο της διαχείρισης των τελευταίων από Ελληνική εταιρεία του ν.27/1975) για τα έσοδα αυτά.

Ρητή υπαγωγή των εισοδημάτων από υπεραξία στο ειδικό καθεστώς

Το πεδίο εφαρμογής της οικειοθελούς παροχής επεκτείνεται νομοθετικά πλέον, εκτός από τα μερίσματα, στις εισαγόμενες στην Ελλάδα υπεραξίες από πώληση συμμετοχών ναυτιλίας, πλοιοκτητριών και εταιρειών χαρτοφυλακίου (holding companies), με τον ίδιο συντελεστή 5%. Μέχρι σήμερα η ένταξη των υπεραξιών στο Νέο Συνυποσχετικό βασιζόταν μόνο σε ερμηνευτικές οδηγίες της φορολογικής διοίκησης (ΠΟΛ.2121/2019).

Ρήτρα συλλογικής δέσμευσης

Με τη νεοεισαχθείσα Ρήτρα Συλλογικής Δράσης δεσμεύονται από το Συνυποσχετικό και οι πλοιοκτήτες που δεν το συνυπογράφουν, εφόσον οι συνυπογράφοντες εκπροσωπούν το 90% του συνόλου χωρητικότητας των διαχειριζόμενων στην Ελλάδα πλοίων.

Αύξηση ετήσιου στόχου εσόδων

Παράλληλα αναπροσαρμόζεται η ετήσια στοχοθεσία εσόδων από 40 εκ. στο ποσό των 60 εκ. ευρώ, με τον όρο ότι αν σε ένα έτος δεν εισπραχθεί, το σύνολο της ναυτιλιακής κοινότητας - συνυπογράφοντες και μη του Συνυποσχετικού- υποχρεούνται στην καταβολή του υπολειπόμενου ποσού. Τυχόν έλλειμμα θα εξετάζεται ανά διετία και, εάν διαπιστώνεται σε κάποιο έτος αυτής, το υπολειπόμενο ποσό θα καταβάλλεται ως φόρος πλοίου μετά την υποβολή των δηλώσεων φόρου πλοίων του επόμενου της διετίας έτους, με αναλογικό επιμερισμό του συνολικού ελλείμματος σε κάθε διαχειριζόμενο πλοίο.

Αναδρομική εφαρμογή

Η αναθεωρημένη συμφωνία εφαρμόζεται αναδρομικά και αφορά μερίσματα και κέρδη υπεραξίας που έχουν καταβληθεί από 1.1.2022.

B. Λοιπές μεταβολές στη φορολόγηση πλοίων

Με τις διατάξεις του νέου νόμου επέρχονται δύο επιπλέον μεταβολές στη φορολόγηση πλοίων, σε μια προσπάθεια της Ελλάδας να συμμορφωθεί προς τις σχετικές συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί κρατικών ενισχύσεων.

Επέκταση του φόρου χωρητικότητας σε χρονοναυλωτές και ναυλωτές ταξιδιού

Το ειδικό καθεστώς του φόρου χωρητικότητας (tonnage tax) επεκτείνεται σε φορείς εκμετάλλευσης πλοίων που, παράλληλα με την εκμετάλλευση των δικών τους πλοίων, παρέχουν υπηρεσίες μεταφορών με πλοία άλλων εταιρειών ναυλωμένα βάσει χρόνου / ταξιδιού, υπό τους εξής όρους: α) το 25% του συνολικού στόλου φέρει σημαία κράτους μέλους ΕΕ/ΕΟΧ, είτε β) το ποσοστό των ναυλωμένων πλοίων που δε φέρουν σημαία ΕΕ/ΕΟΧ δεν υπερβαίνει το 75% του ιδιόκτητου στόλου που υπόκειται σε φόρο χωρητικότητας.

Επιβολή τέλους στις βυθοκόρους

Προς εναρμόνιση με τα ισχύοντα για αλιευτικά πλοία και ρυμουλκά που εξαιρούνται από το φόρο χωρητικότητας, επιβάλλεται τέλος υπέρ του Δημοσίου μέχρι 15.000 ευρώ ετησίως και στις αυτοκινούμενες βυθοκόρους, όταν ο ο χρόνος δραστηριοποίησής τους σε θαλάσσιες μεταφορές δεν υπερβαίνει το 50% του συνολικού χρόνου δραστηριοποίησης.

Η καταβολή του τέλους για όλα τα ανωτέρω πλοία εξαντλεί κάθε φορολογική υποχρέωση των υπόχρεων φυσικών ή νομικών προσώπων για το εισόδημα από την εκμετάλλευσή τους, στο οποίο περιλαμβάνεται και η υπεραξία από εκποίηση πλοίου και η εισπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης.

Φόρος 5% στα μερίσματα

Φόρος με το γενικό συντελεστή μερισμάτων (5%) επιβάλλεται στα μερίσματα που εισπράττουν οι μέτοχοι εταιρειών εκμετάλλευσης των ανωτέρω πλοίων.

Μεταβολές στη φορολογία ακινήτων

Οι νέες διατάξεις στοχεύουν στην τόνωση της αγοράς ακινήτων και εν γένει του κατασκευαστικού και τεχνικού κλάδου. Πιο συγκεκριμένα:

Παράταση της αναστολής ΦΠΑ στα ακίνητα

Με αίτηση του κατασκευαστή παρατείνεται για άλλα δύο έτη, μέχρι 31.12.2024, η αναστολή ΦΠΑ στις πωλήσεις νέων ακινήτων, δηλαδή ακινήτων με οικοδομικές άδειες μετά την 1.1.2006.

Παράταση της αναστολής φόρου υπεραξίας στη μεταβίβαση ακινήτων

Η αναστολή του φόρου υπεραξίας (15%) στις μεταβιβάσεις ακινήτων από φυσικά πρόσωπα μη ασκούντα επιχειρηματική δραστηριότητα παρατείνεται για δύο επιπλέον έτη, μέχρι 31.12.2024. Η επιβολή του φόρου υπεραξίας υπόκειται σε συνεχείς αναστολές από το 2014 που τέθηκε αρχικά σε ισχύ.

Παράταση μείωσης φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων

Παρατείνεται για δύο ακόμη έτη, μέχρι 31.12.2024, η μείωση φόρου εισοδήματος ύψους 40% για ιδιώτες που προβαίνουν σε δαπάνες ενεργειακής, λειτουργικής και αισθητικής αναβάθμισης κτιρίων. Το ανώτατο ποσό συνολικής δαπάνης είναι 16.000 ευρώ και το ποσό της μείωσης φόρου κατανέμεται ισόποσα σε τέσσερα έτη. Βασική προϋπόθεση είναι η εξόφλησή τους με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής.

Κατάργηση ελέγχου σε υποβολή τροποποιητικής δήλωσης στη φορολογία κεφαλαίου από την οποία προκύπτει μείωση φόρου

Καταργείται ο υποχρεωτικός έλεγχος από τη φορολογική αρχή της τροποποιητικής δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτων και φόρου δωρεών /κληρονομιών /γονικών παροχών, όταν από αυτή προκύπτει μείωση φόρου άνω των 300 ευρώ (πρώτη τροποποιητική) ή γενικότερα μείωση φόρου (κάθε επόμενη τροποποιητική). Με την υποβολή της εκδίδεται πράξη προσδιορισμού του φόρου κατά τη συνήθη διαδικασία και ο τρόπος, η διαδικασία και τα κριτήρια ελέγχου της ορθότητας του περιεχομένου των τροποποιητικών δηλώσεων θα καθοριστούν με απόφαση του διοικητή ΑΑΔΕ.

Διόρθωση των αντικειμενικών αξιών από τους δήμους

Οι δήμοι δύνανται να υποβάλουν μέχρι τις 20.1.2023 στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης αιτιολογημένες γνώμες, συνοδευόμενες από αποδεικτικά στοιχεία, για τις τιμές ζώνης της χωρικής τους αρμοδιότητας, όταν θεωρούν δεν λήφθηκε υπόψη η γνώμη τους κατά την πρόσφατη αναπροσαρμογή αντικειμενικών αξιών με ισχύ από 1.1.2022. Μετά

την εξέτασή τους, το Υπουργείο Οικονομικών δύναται να αποφασίσει την επανάληψη της διαδικασίας για ορισμένες ζώνες και τον καθορισμό νέων αξιών, που θα ισχύουν από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Τυχόν νέες τιμές ζώνης θα επηρεάσουν τον υπολογισμό φόρων επί των ακινήτων όπου λαμβάνεται υπόψη η αντικειμενική αξία, όπως ο ΕΝΦΙΑ, ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, οι φόροι δωρεάς και κληρονομιάς.

Λοιπές τροποποιήσεις

ΦΠΑ

Παρατείνεται μέχρι 30.6.2023 η υπαγωγή σε μειωμένο (13%) ή υπερμειωμένο (6%) συντελεστή ΦΠΑ συγκεκριμένων αγαθών και υπηρεσιών. Ενδεικτικά σε μειωμένο συντελεστή υπάγονται τα μη αλκοολούχα ποτά, η εισαγωγή αντικειμένων τέχνης, υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων, εστίασης, εκγύμνασης και εκμάθησης χορού. Σε υπερμειωμένο συντελεστή υπάγονται οι εξοπλισμοί αιμοκάθαρσης, τα μέσα ατομικής υγιεινής (όπως μάσκες, αντισηπτικά, μαντηλάκια) και εισιτήρια θεαμάτων.

Εναλλακτικό καθεστώς φορολόγησης προσώπων υψηλού πλούτου/επενδυτών

Αποδεικτικά έγγραφα για τη μεταφορά των 500.000 ευρώ (ελάχιστου ποσού επένδυσης στην Ελλάδα) σε λογαριασμό ελληνικής τράπεζας ρητά προστέθηκαν ως προϋπόθεση για να γίνει δεκτή η αίτηση υπαγωγής επενδυτών / προσώπων υψηλού πλούτου στο εναλλακτικό καθεστώς φορολόγησης του “μη κατοίκου”. Η προϋπόθεση αυτή δεν υφίστατο μέχρι πρότινος και ο αιτών είχε τη δυνατότητα να εισάγει στην Ελλάδα τα προς επένδυση κεφάλαια και μετά την υπαγωγή του στο εναλλακτικό καθεστώς, δεδομένου ότι η επένδυσή του μπορεί να ολοκληρωθεί εντός τριετίας από την αίτηση υπαγωγής.

www.pwc.gr

Το κείμενο αποσκοπεί μόνο σε γενική ενημέρωση των ενδιαφερομένων και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως βάση για λήψη αποφάσεων. Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην PwC: Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι τηλ. +30 210 6874400 © 2022 PricewaterhouseCoopers Business Solutions ΑΕ. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων. Η επωνυμία 'PwC' αναφέρεται στην εταιρεία μέλος του δικτύου στην Ελλάδα, και σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών της PwC. Κάθε εταιρεία μέλος αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure.